# РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
# ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

**Проект!**

## ЗАКОН

### ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

**(Обн. ДВ. бр.112 от 27 Декември 1995г., изм. ДВ. бр.28 от 2 Април 1996г., изм. ДВ. бр.56 от 15 Юли 1997г., попр. ДВ. бр.57 от 18 Юли 1997г., изм. ДВ. бр.58 от 21 Юли 1997г., изм. ДВ. бр.60 от 2 Юли 1999г., попр. ДВ. бр.66 от 23 Юли 1999г., изм. ДВ. бр.111 от 21 Декември 1999г., изм. ДВ. бр.113 от 28 Декември 1999г., изм. ДВ. бр.54 от 4 Юли 2000г., изм. ДВ. бр.22 от 9 Март 2001г., изм. ДВ. бр.40 от 19 Април 2002г., изм. ДВ. бр.53 от 28 Май 2002г., изм. ДВ. бр.48 от 4 Юни 2004г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.83 от 18 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.36 от 2 Май 2006г., изм. ДВ. бр.62 от 1 Август 2006г., изм. ДВ. бр.108 от 29 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.13 от 8 Февруари 2008г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г., изм. ДВ. бр.99 от 15 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.38 от 21 Май 2010г., изм. ДВ. бр.50 от 2 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.56 от 23 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.63 от 13 Август 2010г., изм. ДВ. бр.101 от 28 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.61 от 9 Август 2011г., изм. ДВ. бр.99 от 16 Декември 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 7 Август 2012г., доп. ДВ. бр.102 от 21 Декември 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.63 от 16 Юли 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., доп. ДВ. бр.101 от 22 Ноември 2013г., доп. ДВ. бр.54 от 1 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.66 от 8 Август 2014г., изм. ДВ. бр.107 от 24 Декември 2014г., в сила от 1.01.2015г.)**

Параграф единствен:
Чл.31, ал.2 се изменя така:

*„ Броят на мандатите на лицата, избрани на ръководните длъжности: ректор, декан, директор на департамент, филиал и колеж, и на техните заместници, се определя в Правилника за дейността на висшето училище.“*

**ВНОСИТЕЛ:**
проф. Иван Станков
народен представител от ПГ на АБВ

# М О Т И В И

## към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование

**Причини и цели, които налагат приемането на закона:**

Въпросът за мандатността на лицата, избирани на ръководни длъжности във висшите училища, е предмет на дискусия още с приемането на вече отменения Закон за академичната автономията на висшите учебни заведения през 1990 г.

Въпреки постоянните дискусии, в кратък период от време бе въведена и мандатност за ръководителите на катедри, която много скоро след това бе отменена тъй като се оказа, че води до крайно незадоволителни резултати.

Остана висящ и силно дискутиран въпросът за мандатността на ректори, декани, директори на департамент, филиал и колеж, и техните заместници.

От една страна застъпниците на тезата за необходимостта от законово ограничение в броя последователни мандати на цитираните длъжности смятат, че това е начин да се елиминира риска едни и същи лица да заемат ръководни длъжности за неопределен период от време. Факт е обаче, че при сложната процедура за избор на Общо събрание на висшето училище или факултета (мажоритарно и тайно), което да проведе избор за ректор или декан (отново мажоритарно и тайно), на никого не е гарантиран втори мандат, а какво остава за трети, четвърти. Има случаи, когато ректори не изкарват и един мандат. В същото време министър председател, министри, депутати, лидери на политически партии и на профсъюзи, кметове,директори на болници, президенти на спортни комитети и съюзи, председатели на научни съюзи и дружества, ректори на частни ВУЗ и много други не само нямат мандати, но нямат и възрастови ограничения. Липсва всякаква логика, а звучи и обидно академичните кадри да бъдат подозирани във „феодализиране на ръководни позиции", но това да не важи за гореизброените длъжности.

Застъпниците на противоположната теза поддържат, че би било най-логично и в пълен синхрон с академичната свобода, въпросът за броя последователни мандати на ръководните длъжности във висшето училище да се урежда с Правилника за дейността на съответното висше училище. Именно в Правилника за дейността Общото събрание ще може прецизно да регламентира реда и условията, при които дадено лице, заемало ръководна

длъжност, ще може да се кандидатира за втори, трети и следващ мандат, с което да продължи да бъде полезно за развитието на висшето училище чрез доказани резултати и качества.

С приемане на Стратегия за развитие на висшето образование държавата разполага с изключително силен лост за въздействие върху управлението на висшите училища – финасовият. Водещите направления във висшите училища ще бъдат стимулирани, слабите – пенализирани, а университетите ще намират най-точния за тях път за развитие. Така фокусът на държавата няма да бъде върху това кой управлява, а дали се поддържа и повишава качеството на предлаганото висшето образование.

Не на последно място – няма причина да се прави разлика по отношение на управлението между държавни и частни висши училища. За последните няма никакви ограничения в това отношение в Закона за висшето образование.

**Основни положения в законопроекта:**

С предлагания Закон за изменение и допълнение на Закона за висшето образование не се предлага премахване на мандатността изобщо. Целта на промените е редът и уловията за заемане на втори, трети и следващ мандат за ръководните длъжности във висшето училище да се уреждат подробно в Правилника за дейността на висшети училище.

Автономията на висшите училища, която е прогласена от чл. 19 от Закона за висшето образование за върховна ценност, включва в себе си и академичното самоуправление.

Съвета на ректорите на висшите училища в страната нееднократно и с пълно единодушие е предлагал ограничението в броя последователни мандати за ръководните длъжност във висшите училища да отпадне. На 05.04.2012 г. на Общо събрание на Съвета този проблем е определен като приоритетен.

**Необходимост от допълнителни финансови средства:**

Предложеният законопроект не изисква допълнителни финансови средства и няма да доведе до пряко или косвено въздействие върху държавния бюджет.

**Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:**

За приемането на проекта не е необходимо да се изготвя справка за съответствие с правото на Европейския съюз, тъй като с предложения законопроект не се уреждат въпроси, които са предмет на приложимото вторично законодателство.

**ВНОСИТЕЛ(И):**

.....

Иван Станков